

30.3.2020

SuV@eduskunta.fi

Eduskunnan suuri valiokunta

Asiantuntijalausunto –Valtioneuvoston selvitys: EU:n komission tiedonanto vihreän kehityksen ohjelmasta (Green deal) sekä vihreän ja oikeudenmukaisen siirtymän rahoitus (E 61/2019 vp U 2/2020 vp, E 62/2019 vp ja E 2/2020 vp)

Vihreän kehityksen ohjelma (Green deal)

Suomen Yrittäjät pitää Suomen kantaa EU:n komission tiedonantoon vihreän kehityksen ohjelmasta (Green deal) pääpiirteittäin hyvänä. Pidämme tärkeänä, että EU siirtyy ilmastoneutraaliin talouteen vuoteen 2050 mennessä ja tavoitteen tarkastelu tehdään vertailemalla raportoituja kasvihuonekaasujen päästöjä ja poistumia. Myös EU:n lyhyen (2030) tähtäimen tavoitteita tulee kiristää ja päästövähennysten tulee kohdistaa ensisijaisesti päästökaupasektorille. EU:n ilmastopolitiikassa tulee näkyä voimakkaammin kustannustehokkuus. Näin ilmastopolitiikan kokonaiskustannukset EU:lle tulee olemaan vähäisemmät. EU:n ilmastopolitiikassa erilaisten joustojen mahdollisuuksia ja merkitystä eri sektoreiden välillä ja niiden sisällä tulee lisätä. Päästökaupasektorin laajentamista lämmitykseen ja liikenteeseen tulee selvittää ja mahdollisuuksien mukaan myös toteuttaa laajentumien. EU:n tulee olla myös kansainvälisten markkina- ja joustomekanismien kehittämisessä tiivistä mukana ja selvittää niiden käyttöönottoa.

Yhdymme Suomen kantaan, että maankäyttösektorin ja erityisesti metsien hiilinieluja tulee voida hyödyntää jäsenvaltiokohtaisesti. Myös laajojen vaikutusarvioiden tekeminen on tärkeää ennen eri sektoreiden (ETS, non-ETS, LULUCF) lainsäädäntöehdotuksien antamista.

Näemme myös energiaverodirektiivissä uudistamistarpeita. Olisi tärkeätä, että direktiivi tunnistaisi toisen sukupolven uusiutuvien biopolttoaineiden ilmastohyödyt ja mahdollistaisi niille nykyistä alemman minimiverokannan. Tällä hetkellä EU:n minimiverokanta biodieselillä on vastaava kuin fossiilisella dieselillä. Esimerkiksi kaasumaiset ja kiinteät biopolttoaineet voivat olla nykyään verottomia.

Hiilidioksidipäästöjen tullimekanismin (hiilitullit) käyttöönottoa tulee selvittää laajasti. Erityisesti tulee tarkastella niiden hyötyjä suhteessa mahdollisiin kauppapoliittisiin riskeihin ja esimerkiksi mahdollista laitevalmistajien raaka-aineiden sekä materiaalien hinnan nousua ja niiden vaikutuksia yritysten kilpailukyvyille.

Kiertotalouteen siirtyminen on keskeinen ratkaisu luonnonvarojen ylikulutuksen estämiseksi. Samalla pystytään hillitsemään ilmastonmuutosta. Kiertotalouteen pitää siirtyä asteittain ja toimet tehdä niin, että pk-yritykset pystyvät mukautumaan muutokseen. Kiertotalous synnyttää yrittäjille paljon mahdollisuuksia, mutta lainsäädäntöä mietittäessä pk-sektorille kohdistuva taakka ja kustannukset tulee pitää kohtuullisina.

Oikeudenmukaisen siirtymän rahoitus

Osana EU:n tavoitetta olla maailman ensimmäinen ilmastoneutraali alue 2050 mennessä on tarkoitus luoda oikeudenmukaisen siirtymän mekaniismi. Sillä varmistetaan, että ilmastonmuutoksen torjunnan kielteiset vaikutukset jäävät mahdollisimman pieniksi. Ohjelmaan sisältyy oikeudenmukaisen siirtymän rahasto ja investointiohjelma. Suomen Yrittäjät pitää tärkeänä, että rahastolla tuetaan alueita ja aloja, joilla siirtymä vähähiiliseen yhteiskuntaan aiheuttaa haasteita. Uudella rahastolla voidaan rahoittaa yritysten toimintatapojen muutosta kestävämmäksi ja sitä kautta tukea olemassa olevien työpaikkojen säilyttämistä tai uusien syntymistä ja uudelleen kouluttautumista.

Näkemyksemme mukaan komission lähestymistapa on hyvä. Kestävän Euroopan investointisuunnitelman kahden pilarin lähestymistapa vauhdittaa samanaikaisesti EU:n talouden muutosta ja helpottaa muutokseen sopeutumista. Pidämme hyvänä, että soveltamisalaan sisältyy pk-yritysten ja uusien yritysten perustaminen uusien kasvumahdollisuuksien ja työllisyyden luomiseksi niillä alueilla, joihin muutos vaikuttaa eniten. Tavoitteenamme on, että kriteerit mahdollistavat mahdollisimman monen suomalaisen pk-yrityksen kykenevän hyödyntämään ohjelmaa.

Suomen Yrittäjät

Sampo Seppänen

ekonomisti